

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Institutas
Šeiminio gyvenimo sociologija	S 005	Filosofijos	Sociologijos ir socialinio darbo
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos		konsultacijos	1
Individualus	6	seminarai	

Dalyko anotacija

Šeima ir visuomenė:

Šeimos ideologija, šeimos politika, šeimos demografija, šeima globalios migracijos sąlygomis, Lietuvos šeiminio gyvenimo ypatumai.

Šeiminio gyvenimo įvairovė:

Santuoka, sugyvenimas, partnerystė per atstumą (angl. LAT), gyvenimas abipus sienų, gyvenantys vieni (angl. living alone), socialinės šeimos idėja ir kt.

Modernizacijos ir postmodernizacijos idėjos: nuo branduolinės šeimos link intymių ryšių demokratizacijos:

G.P. Murdock'o "branduolinė šeima", T.Parsons'o „funkcinė šeima“; šeimos „krizė“, „šeimos diversifikacija“, „šeimos de-standartizacija“, postmodernios šeimos idėja.

Šeiminio ir intymaus gyvenimo teorijos:

U.Beck'as ir E.Beck-Gernsheim apie individualizaciją, riziką ir jų poveikį šeiminiam gyvenimui; A.Giddens'as apie "intymumo demokratizaciją"; Šeiminių praktikų teorijos: D.Morgan'o "šeimos daryba" (angl. doing family); J. Finch "šeimos demonstravimas" (angl. displaying family); C. Smart asmeninio gyvenimo sociologija; Asmeninės bendruomenės, draugystės ir šeiminių ryšių persidengimas (R. Pahl'as ir L. Spencer); J. Trost'o diadinė šeimos teorija; E. Widmer'io šeiminių konfigūracijų teorija; V.L.Bengtson'o kartų solidarumo koncepcija.

Šeiminis gyvenimas globaliame pasaulyje - transnacionalinės šeimos:

D. Bryceson ir U. Vuorela, R. Parrenas, L. Baldassar ir L. Merla, I. Juozeliūnienė, A. Maslauskaitė ir V. Stankūnienė, ir kt.

Šiuolaikinės šeiminio ir intymaus gyvenimo problemos:

Savanoriška bevaikystė
Šiuolaikinės technologijos ir tinklinis intymumas (socialiniai tinklai, susipažinimo programėlės, kt.)
Seksas, meilė ir erotizmas
Medijos ir seksualinės normos
Tos pačios lyties asmenų šeimos ir jų vaikai

Inovaciniai šeiminio gyvenimo tyrimo metodai:

tyrimo dalyvio įveiklinimas, tyrimai "apie" tyrimo dalyvį ir tyrimai "su" tyrimo dalyviu; vizualūs metodai (nuotraukų, priešinių, žemėlapių naudojimas), kt.

Galima pasirinktinai lankyti sociologijos bakalauro studijų programos pavasario semestro kurso „Šeiminiai ryšiai ir intymūs gyvenimai“ paskaitas ir seminarus.

Egzamino literatūra individualiai parenkama kiekvienam studentui, priklausomai nuo jo interesų srities. Gali būti siūloma papildoma literatūra.

Egzamino vertinimas:

1. Vertinami atsakymai raštu į du klausimus iš dalyko sando (2 po 1/3 bendro įvertinimo);

2. Vertinamas egzamino metu laisva forma parašytas trumpas rašinys apie doktoranto disertacijoje keliamas šeiminių ar/ir intymaus gyvenimo problemas (1/3 bendro įvertinimo).

Pagrindinė literatūra
Bernardes J. (2001). <i>Family Studies</i> . London: Routledge
Beck U. Et al. (2002). <i>Individualization</i> . London: Sage Publications
Beck-Gernsheim, E. (2002). <i>Reinventing the Family: in search of new lifestyles</i> . Cambridge: Polity Press.
Boss, P. et al. (eds.) (2009). <i>Sourcebook of Family Theories and Methods: A contextual approach</i> . Springer.
Bučaitė-Vilkė J. et al. (2012). <i>Lyčių politika ir gimstamumo ateitis</i> . Kaunas: VDU
Castells M. (2006). <i>Tapatumo galia. V: Poligrafija ir informatika</i>
Dermott, E. et al. (eds.). (2011). <i>Displaying families: A New Concept for the Sociology of Family Life</i> . London: Palgrave Macmillan
Giddens A. (1992). <i>The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Erotism in Modern Societies</i> . Cambridge: Polity Press.
Jamieson, L. and Simpson, R. (2013). <i>Living Alone: Globalization, Identity and Belonging</i> . Basingstoke. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
Juozeliūnienė, I. (2003). <i>Janas Trostas ir šeimos sociologija: naujos tyrimo galimybės</i> . Vilnius: Garnelis.
Juozeliūnienė, I. (2014). <i>Žemėlapių metodai vaizdu grįstame tyrime</i> . Vilnius: VU leidykla
Juozeliūnienė, I. ir J. Seymour (red.) (2015). <i>Šeiminiai pokyčiai atvirų Europos sienų ir globalaus mobilumo akivaizdoje: resursai, procesai ir praktikos</i> . Vilnius.: VU leidykla.
Levin, I. (2004). <i>Living Apart Together: A New Family Form</i> . <i>Current Sociology</i> , 52: 223-240.
Morgan D. (2013). <i>Rethinking Family Practices</i> . Palgrave Macmillan.
Settles, B. at al. (eds.) (1999). <i>Concepts and Definitions of Family for the 21st Century</i> . Binghamton: The Haworth Press, Inc.
Stankūnienė, V, et al. (2005). <i>Šeima, vaikai, šeimos politika: modernėjimo prieštaros</i> . V: STI.
Sussman, M. et al. (eds.) (1999). <i>Handbook of Marriage and the Family</i> . New York:Plenum Press
Castren, A.-M. et al. (eds.) (2021). <i>The Palgrave Handbook of Family Sociology in Europe</i> . London: Palgrave McMillan. DOI: 10.1007/978-3-030-73306-3.
Widmer, E. D. (2010). <i>Family Configurations: A Structural Approach to Family Diversity</i> . Ashgate.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Irma Budginaitė-Mačkinė	Dr.	<p>Juozeliūnienė, I. E. ir Budginaitė-Mačkinė, I. (2023). Gyvenantys mobiliame pasaulyje: 1980-2000 m. gimusiųjų migraciniai ketinimai ir šeiminių gyvenimo įsivaizdavimas. <i>Filosofija. Sociologija</i>, 34(4priedas), 49-60. doi:10.6001/fil-soc.2023.34.4Priedas.Special-Issue.5</p> <p>Budginaitė-Mačkinė, I., & Juozeliūnienė, I. E. (2023). Siblings as overlooked potential for care and support across households and borders. <i>Social inclusion</i>, 11(1), 234-245. doi:10.17645/si.v11i1.6062</p> <p>Budginaitė-Mačkinė, I. (2023). Representations of transnational childhoods and childhoods abroad in Lithuanian media discourse. <i>Problemy Polityki Spolecznej = Social Policy Issues</i>, 62(3), 1-23. doi:10.31971/pps/173427</p> <p>Blachnicka-Ciacek, D., & Budginaitė-Mačkinė, I. (2022). The ambiguous lives of 'the other whites': Class and racialisation of Eastern European migrants in the UK. <i>Sociological review</i>, 70(6), 1081-1099. doi:10.1177/00380261221121218</p> <p>Juozeliūnienė, I. E., Martinkėnė, G., Budginaitė-Mačkinė, I. ir Žilinskienė, L. (2021). Judumo ribojimai ir transnacionalinės šeimos: kaip COVID-19 pandemija paveiks šeimas ir vaikų globą? <i>Filosofija. Sociologija</i>, 32(4), 325-333. doi:10.6001/fil-soc.v32i4.4616</p>

Patvirtinta Sociologijos mokslo doktorantūros komitete 2022 m. balandžio 8 d., protokolo Nr. 15600-KT-124

Sociologijos mokslo doktorantūros komiteto pirmininkas prof. dr. Arūnas Poviliūnas